№ 5. Dnia 20 Września 1933 r. Rok IX.

Piński Przegląd Diecezjalny

PISMO URZĘDOWE KURJI BISKUPIEJ.

Treść numeru:

AKTA KURJI DIECEZJALNEJ.

Pisma Pasterza Diecezji.

KAZIMIERZ

z Bożego miłosierdzia i Stolicy Apostolskiej łaski

BISKUP PIŃSKI.

1) *Do Wielebnego Duchowieństwa Diecezji.*

Dnia 12 Września 1683 r. Król Jan Sobieski odniósł wspaniałe zwycięstwo nad Turkami pod Wiedniem. Dzień ten po wszystkie czasy będzie wielkim dniem zwycięstwa świata chrześcijańskiego nad muzułmańskim — obroną całej Europy przed zalewem wyznawców Mahometa — obroną świątyń chrześcijańskich i cywilizacji.

W bieżącym roku dnia 12 Września obchodzić będzie cała Polska 250-lecie Wielkiego zwycięstwa i chwały polskiego oręża. Rocznicę Wiedeńską uczcić należy nabożeństwem dziękczynnem i modłami o pomyślność dla Państwa i o błogosławieństwo Boże dla dalszego posłannictwa Polski. Zarządzam, by w niedzielę 10 Września, lub w niedziele następną 17 Września, podczas sumy była dodana oracja „pro gratiarum actione", a po sumie odśpiewany hymn dziękczynny „Te Deum laudamus" z dodaniem modłów za Ojczyznę. W kazaniu wspomną Wielebni Księża o wielkiej rocznicy zwycięstwa, i wskażą na to, że należy zachować wierność wierze katolickiej i tradycjom narodowym, by i nadal spełniały się w nas zamiary Boże.

W tych miejscowościach, gdzie powstaną komitety obchodu 250-lecia odsieczy Wiedeńskiej, Wielebni Księża wezmą w nich czynny udział.

† KAZIMIERZ B-p.

Pińsk, dnia 7 Września 1933 r.
L. 3595/33.

Z Wikarjatu Generalnego.

Okólniki do WW. Duchowieństwa Diecezji.

2) Okólnik do Wielebnego Duchowieństwa Diecezji.

W Brześciu n. B. utworzył się pod protektoratem p. p. Wojewody Wacława Kostka-Biernackiego i Generała brygady Mieczysława Trojanowskiego, Dowódcy O. K. IX, Komitet budowy pomnika Romualda Traugutta — celu uczczenia 70-letniej rocznicy powstania styczniowego oraz działalności wymienionego bohatera narodowego, którego wydała ziemia Brzeska. Zbieraniem składek mają się zająć powiatowe komitety budowy pomnika R. Traugutta.

Stosownie do prośby Komitetu JEGO BISKUPIA MOŚĆ poleca Wielebnemu Duchowieństwu diecezji w wypadkach, kiedy wzmiankowane komitety powiatowe będą się zwracały do WW-nych I.M.Księży o współdziałanie, w miarę możności popierać swemi wpływami akcję zbierania składek na cel powyższy.

Ks. N. Tarasiewicz
Prałat w. z. Wikarjusz Generalny.

Pińsk, dnia 7 Sierpnia 1933 r.
L. 2954/33.

3) Okólnik do Wielebnego Duchowieństwa Diecezji.

„J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz poleca WW. Ks. Proboszczom naszej Diecezji, by w jednym z najbliższych dni po dniu Zadusznym odprawili Mszę św. śpiewaną z egzekwijami i Libera za dusze ś. p. fundatorów i dobrodziejów kościoła i parafji, powiadamiając o tem wiernych, oraz zachęcając do wzięcia udziału w tem nabożeństwie".

Ks. N. Tarasiewicz
Prałat w. z. Wikarjusz Generalny.

Pińsk, dnia 19 Września 1933 r.
L.

4)

Kronika diecezjalna

J. E. Ks. Dr. Karol Niemira: nominacja na Wikarjusza Generalnego i Rektora Seminarjum Diecezjalnego Wyższego.

1. Ks. Stanisław Spiro — na p. o. proboszcza w Różanie.
2. Ks. Dr. Aleksy Petrani
3. Ks. Dr. Wacław Piątkowski
4. Ks. Kan. Bronisław Kiełbassa na korespondentów K. A. P. z terenu Diecezji Pińskiej.
5. Ks. Kazimierz Dymitrowicz — na p. o. proboszcza w Winnej.
6. Ks. Kazimierz Wańkowicz — na p. o. proboszcza w Porzeczu i administratora parafji Otołczyckiej.
7. Ks. Piotr Purgoł — na wikarjusza w Lubieszowie.
8. Ks. Bronisław Kiełbassa — na Kanonika Honorowego Kap. Kat. Pińsk.
9. Ks. Antoni Chmielewski — na p. o. proboszcza w Drohiczynie Polesk.
10. Ks. Aleksander Kulpeksza — p. o. proboszcza w Łuninie.
11. Ks. Mieczysław Kasprowicz — p. o. proboszcza w Tokarach-Wielanowie.
12. Ks. Adam Molicki — na wikarjusza w Prużanie.
13. Ks. Jan Tomaszewski — na wikarjusza kościoła katedralnego w Pińsku z obowiązkiem czasowego obsługiwania parafji Wiczówka-Serniki.
14. Ks. Stanisław-Leonard Nowak — na wikarjusza w Topczewie.

15. Ks. Stanisław Kopij — na kapelana Oddziału Brzeskiego Związku Harcerstwa Polskiego.
16. Ks. Kan. Lucjan Żołądkowski — na proboszcza parafji Grajewskie Przedmieście w Brześciu n/B.
17. Ks. Kan. Józef Moniuszko — na proboszcza w Siemiatyczach.
18. Ks. Kan. Józef Moniuszko — na dziekana Drohiczyńskiego.
19. Ks. Apolinary Tarnogórski — na proboszcza w Pobikrach.
20. Ks. Szamb. Józef Bajko — na proboszcza w Nalibokach.
21. Ks. Kazimierz Kowrecki — na proboszcza w Dziadkowicach.
22. Ks. Mieczysław Pietrzykowski — na p. o. proboszcza w Łunińcu.
23. Ks. Mieczysław Pietrzykowski — na dziekana Łuninieckiego.
24. Ks. Jerzy Mackiewicz — na proboszcza w Śledzianowie.
25. Ks. Józef Kuczyński — na proboszcza we Wsielubiu.
26. Ks. Kazimierz Tumiłowicz — na p. o. proboszcza w Popinie.
27. Ks. Franciszek Żelisko — na p. o. proboszcza w Iwacewiczach.
28. Ks. Konstanty Cegielski — na proboszcza w Domaczewie.
29. Ks. Alfred Komorski — na wikarjusza w Bielsku Podlaskim.
30. Ks. Stanisław Łukaszewicz — na p. o. proboszcza w Puziczach.
31. Ks. Antoni Czyszewicz — na p. o. prefekta i wikarjusza w Brańsku.
32. Ks. Kan. Jan Węckiewicz — na proboszcza w Kobryniu.
33. Ks. Kan. Jan Węckiewicz — na dziekana Kobryńskiego.
34. Ks. Michał Dalecki — na proboszcza w Nowogródku.
35. Ks. Michał Dalecki — na dziekana Nowogródzkiego.
36. Ks. Jan Borysiuk — na proboszcza w Baranowiczach.
37. Ks. Jan Borysiuk — na dziekana Baranowickiego.
38. Ks. Reginald-Wilhelm Knauer — na prefekta szkół powszechnych w Nowogródku.
39. Ks. Eugenjusz Nowakowski — na wikarjusza w Kobryniu.
40. Ks. Kan. Antoni Rojko — na prefekta gimnazjum państwowego im. R. Traugutta w Brześciu n/B.
41. Ks. Kan. Jan Wasilewski — na Dyrektora Gimnazjum Biskupiego w Drohiczynie n/B.
42. Ks. Kan. Stanisław Pietkiewicz — na p. o. proboszcza w Drohiczynie n/B.
43. Ks. Szamb. Kan. Lucjan Chwiećko — na Kierownika Wydziału Gospodarczego Kurji i na Prokuratora Seminarjum Pińskiego.
44. Ks. Pr. Nikodem Tarasiewicz — na Radcę Kurjalnego i Zastępcę Wikarjusza Generalnego.
45. Ks. Kan. Henryk Humnicki — na proboszcza Pińskiego.
46. Ks. Prał. Witold Iwicki — na proboszcza par. Podwyższ. Św. Krzyża w Brześciu n/B.
47. Ks. Prał. Witold Iwicki — na dziekana Brzeskiego.
48. Ks. Antoni Hanicz — na p. o. proboszcza w Starojelni.
49. Ks. Józef Czajka — na p. o. proboszcza w Dawidgródku.
50. Ks. Edward Zawadzki — na wikarjusza w Baranowiczach.
51. Ks. Michał Rutkowski — na Mansjonarjusza w Pińsku i Redaktora „Przeglądu Diecezjalnego.
52. Ks. Bronisław Wieliczko — na prefekta szkół powszechnych w Pińsku.
53. Ks. Wincenty Siudziński — na prefekta szkół powszechnych w Pińsku.
54. Ks. Kazimierz Łomacki — na Dyrektora Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej i Sekretarza Generalnego Zrzeszenia Patronatów Młodzieży.
55. Ks. Franciszek Smorczewski — na p. o proboszcza w Hancewiczach.
56. Ks. Antoni Mackiewicz — na dziekana Stołowickiego.
57. O. Cyryl a Terneuzen, Kap. — na wizytatora klasztorów, domów i zgromadzeń zakonnych w diecezji.
58. Ks. Karol Żurawski — na p. o. wikarjusza w Niedźwiedzicy.
59. Ks. Karol Żurawski — na prefekta szkół parafji Niedźwiedzickiej.
60. Ks. Stanisław Paczkowski — na prefekta szkół parafji Hajnowskiej.
61. Ks. Feliks Mieszkis — na proboszcza w Małorycie.

62. Ks. Piotr Guła — na wikarjusza parafji Grajewskie Przedmieście w Brześciu n/B.
63. Ks. Czesław Jeżewski — na wikarjusza w Rudce.
64. Ks. Wilhelm-Reginald Knaur — na p. o. wikarjusza w Nowogródku.
65. Ks. Michał Tomaszewski — na notarjusza Sądu Biskupiego.
66. Ks. Stanisław Kopij — na prefekta szkół P. M. Szkol. w Brześciu.
67. Ks. Kazimierz Dąbrowski — na prefekta szkół śr. w Prużanie
68. Ks. Stanisław Filmanowicz — na proboszcza w Telechanach.
69. Ks. Franciszek Uliński — na proboszcza w Niemirowie.
70. Ks. Fabjan Poczobutt-Odlanicki — na p. o proboszcza w Szczytnikach.
71. Ks. Fabjan Poczobutt-Odlanicki — na administratora parafji Ostromaczewo.
72. Ks. Ignacy Drozdowicz — na p. o. proboszcza w Stawach.
73. Ks. Ignacy Drozdowicz — na administratora parafji Wołczyn.
74. Ks. Aleksander Szafarski — na wikarjusza w Siemiatyczach.
75. Ks. Michał Krzywicki — na Dyrektora Dziec. Dzieł Misyjnych.
76. Ks. Zabłocki Józef — na wikarjusza ad universitatem causarum w Nowosadach.
77. Ks. Kan. Bronisław Kiełbassa — na Kanclerza Kurji Diecezjalnej.
78. Ks. Jan Borysiuk — na prefekta w szkołach: technicznej średniej, handlowej P. M. S. w Baranowiczach.
79. Ks. Kan. Fabjan Szczerbicki — zwolnienie z zastępstwa Wizytatora Diec. Nauki Religji.
80. Ks. Dr. Michał Krzywicki — na zastępcę wizytatora diec. nauki religji.
81. Ks. Piotr Sadowski — na wikarjusza kościoła katedralnego w Pińsku.
82. Ks. Emiljan Pietranik — na p. o. proboszcza w Osowie.
83. Ks. Teodor Ryłło — na p. o. proboszcza w Milkiewiczach.
84. Ks. Bolesław Rutkowski — na p. o. proboszcza w Juszkiewiczach.
85. Ks. Mieczysław Marcoń — na wikarjusza ad universitatem causarum w Płaskowiczach, zrezydowaniem w Zaostrowiczu.
86. Ks. Dr. Wacław Piątkowski — na notarjusza Kurji Diecezjalnej.
87. Ks. Prał. Nikodem Tarasiewicz — na Kierownika Drukarni Diecezjalnej.
88. Ks. Mieczysław Bohatkiewicz — na Prefekta Gimnazjum Biskupiego w Drohiczynie n/B.

Nominacje z dnia 20 Września 1933 r.

Ks. Bolesław Jabłoński — na wikarjusza kościoła katedralnego do Pińska.

Ks. Piotr Sadowski — na p. o. proboszcza do Stawów.

Ks. Ignacy Drozdowicz — na p. o. proboszcza do Szczytnik.

Ks. Mieczysław Marcoń — na p. o. proboszcza do Beździeży.

Ks. Jerzy Mackiewicz — na proboszcza do Stołowicz.

Ks. Fabjan Poczobutt-Odlanicki — na p. o. proboszcza do Śledzianowa.

Zwolnieni na własne żądanie z Diecezji Pińskiej.

1. Ks. Stanisław Majewski (Proboszcz parafji Popina).
2. Ks. Jan Urbanowicz (Prefekt gimnazjum państwowego w Brześciu n/B.).
3. Ks. Tomasz Lipecki (p. o. Proboszcza parafji Wiczówka-Serniki).
4. Ks. Bronisław Smarzewski (p. o. Proboszcza parafji Starojelnia).

Zmarli.

1. Ś. p. Ks. Józef Świderski, p. o. Proboszcza parafji Juszkiewicze.
2. Ś. p. Ks. Michał Patla, Wikarjusz ad universitatem causurum parafji Nowosady.

Komunikaty Organizacyj Społecznych.

5) Uroczystości na Jasnej Górze ku czci Jana Sobieskiego i królowej Jadwigi.

250-letnia rocznica wyprawy króla Jana III pod Wiedeń, z takim zapałem w różnych stronach kraju obchodzona, najwspanialszy swój wyraz przybierze na Jasnej Górze.

I słusznie. Tu bowiem, bezpośrednio przed odsieczą wiedeńską przybył Sobieski wraz z trzema synami i świtą królewską, by u stóp Cudownego Obrazu błagać Bogarodzicę o pomoc i błogosławieństwo dla swych szlachetnych zamierzeń. Tu modląc się w Cudownej Kaplicy, od ówczesnego Przeora Jasnej Góry otrzymał szablę Żółkiewskiego, jako szczęśliwą zapowiedź zwycięstwa. Tu wreszcie, po dokonanej odsieczy wiedeńskiej, przysłał z powrotem ofiarowaną mu szablę i szereg cennych pamiątek, do dziś starannie w Skarbcu Jasnogórskim przechowywanych.

Zaiste, piękny to wzór chrześcijańskiego rycerza, po wsze czasy godny naśladowania!

Jasna Góra i jej stróże Paulini z radością serca przyjęli wiadomość, że z okazji obchodu odsieczy wiedeńskiej Rycerstwo polskie w komplecie ze swymi wodzami, za przykładem króla Jana III, w dniu 17 września u stóp Jasnej Góry ma złożyć hołd Najświętszej Naszej Królowej, ślubując Jej obronę Ojczyzny i Kościoła.

Słuszna rzecz, by w dniu tym, obok jaknajliczniejszych zastępów rodaków, zorganizowana młodzież przysposobienia wojskowego we wszystkich swych formacjach i odcieniach, jak jeden olbrzymi legjon przy naszej dzielnej Armji, złożyła również hołd Królowej Korony Polskiej.

W tydzień później, dnia 24 września, odbędzie się na Jasnej Górze wielka uroczystość ku czci królowej Jadwigi, w którym to dniu wobec całego Episkopatu Polskiego z Ich Eminencjami na czele, przy napływie wnóstwa wiernych, wszystkie organizacje katolickie i narodowe przez swoich delegatów złożą na ręce Najdostojniejszych Arcypasterzy prośby do Ojca Ś-go o beatyfikację uwielbianej od pięciu wieków Monarchini.

Ojcowie Paulini poczynili starania w Ministerstwie Komunikacji o jaknajdalej idące ulgi kolejowe na obydwie uroczystości, od dnia 13 do dnia 26 września.

O. Pius Przeździecki,
Generał Zakonu OO. Paulinów.

6) Odezwa Jasnej Góry

do Duchowieństwa Polskiego oraz organizacyj Religijnych i Narodowych.

Wobec wyjątkowo ważnych dla Polski i Kościoła dwóch Uroczystości, jakie mają się odbyć w bieżącym roku w miesiącu wrześniu na Jasnej Górze, uważamy za wskazane podzielić się następującemi uwagami.

Pierwsza uroczystość uczczenia 250-letniej rocznicy sławnego zwycięstwa Chrystjanizmu nad Islamizmem pod Wiedniem, w którem decydującą rolę odegrał ze swą armją Jan III, odbędzie się 16-go września wieczorem i 17-go.

Chociaż charakter tej uroczystości będzie przeważnie wojskowy, gdyż weźmie udział armja polska i wszystkie organizacje przysposobienia wojskowego, pożądanem jest, aby i ludność cywilna wszystkich stanów i wszystkich dzielnic Polski jak najliczniej była reprezentowana, występując o ile można w strojach ludowych i narodowych.

Druga Uroczystość niezmiernie ważna dla Kościoła i Polski to uczczenie Królowej Jadwigi w celu przyśpieszenia Jej beatyfikacji. Odbędzie się ona w dniu 24 września, w którym to czasie Najdostojniejszy Episkopat polski odbyć ma na Jasnej Górze swe doroczne konferencje.

Korzystając z tak licznego zjazdu najwyższych Dostojników Kościoła, Jasna Góra pragnie uroczystościom tym nadać charakter jaknajbardziej podniosły.

Życzeniem jest nietylko naszem, ale przedewszystkiem Ich Eminencyj Kardynałów Polski, miejscowego Arcypasterza i całego Episkopatu, z którym rzecz ta została już omówiona, — aby

delegacje wszystkich zrzeszeń religijnych: Arcybractw, Bractw, Sodalicyj, Akcji Katolickiej, oraz wszystkich organizacyj Narodowych wzięły w niej udział, jak również wierni w jaknajliczniejszych grupach z całej Polski; przyczem delegaci Zrzeszeń religijnych i świeckich mają być zaopatrzeni w dołączone do niniejszej odezwy pismo starannie oddane na papierze, o ile to możliwe — czerpanym lub welinowym złożonym we dwoje, rozmiaru 35 na 22 cm. Na frontowej stronie ma być tytuł: Prośba do Ojca Św. o beatyfikację Królowej Jadwigi, na drugiej tekst łaciński, na trzeciej — polski, na ostatniej podpisy.

Wzór prośby do Ojca Ś-go po łacinie.

BEATISSIME PATER!

Nos Poloni, Vicarii Christi et Sanctae Romanae Ecclesiae filii semper fidelis, sub vexillo Actionis Catholicae (vel Confraternitas, Tertii Ordinis etc.) in paroecia loci .... decanatus .... dioecesis .... subsistentis coadunati, nunc vero ad pedes Sanctitatis Vestrae provoluti humillime rogamus, ut piissimam Hedvigem, olim Poloniae Reginam, Ladislai Jagiełło Regis uxorem, quem illa nobilissimo ac vere heroico sui ipsius sacrificio cum tota Lituanorum gente Christo lucrefecit ac eximiarum virtutum exemplo necnon ardentibus precibus ad Deum sine intermissione fusis in fide solidavit ac corroboravit,— infalibili sententia ad altarium honores exaltare ac Poloniae patronam declarare ipsamque nobis, in his praesertim gravibus ac turbulentis temporibus, potentem apud Majestatem Divinam protectricem renunciare digneris.

Ta sama prośba w języku polskim.

OJCZE ŚWIĘTY!

My Polacy, wierne dzieci Ojca Chrześcijaństwa i Kościoła Katolickiego, zrzeszeni pod sztandarem Akcji Katolickiej (w stowarzyszeniu, związku itp.) w parafji .... dekanatu .... diecezji .... upadamy do nóg Waszej Świątobliwości i prosimy gorąco, byś Ojcze Święty, powagą nieomylnego orzeczenia Swego, wynieść raczył na ołtarze Świątobliwą służebnicę Bożą, a naszą niegdyś królowę, Jadwigę, małżonkę króla Władysława Jagiełły, którego ona, wraz z całym narodem litewskim, heroiczną ofiarą uczynioną ze swojej własnej osoby pozyskała dla Chrystusa, a przykładem znamienitych cnót i żarliwą modlitwą w wierze świętej utrzymała i uzyskała. Już przeszło pięć wieków cieszy się ona w całej Polsce i Litwie opinją wyjątkowej świątobliwości, teraz zaś błaga Cię, Ojcze Święty, cały naród Polski, o najłaskawsze orzeczenie Twe w tym względzie.

Aby umożliwić udział w obydwu wyżej wymienionych uroczystościach jak najliczniejszym rzeszom polskim i katolickim, grupami przybywającym na Jasną Górę, prosiliśmy i uzyskaliśmy w Ministerstwie Komunikacji ulgowy przejazd w obydwie strony od dnia 13 do 27 września b. r.

O. Pius Przeździecki
Generał Zakonu OO. Paulinów.

Ministerstwo Komunikacji — Departament Handlowo-Taryfowy z dn. 19 sierpnia 1933 r. za № H. Ou. 1377 na № 599 z dn. 9.VIII 33 r. Przewielebnemu O. Generałowi OO. Paulinów w Częstochowie na Jasnej Górze komunikuje: Udającym się do Częstochowy na Uroczystość Króla Jana Sobieskiego (16. i 17. września) i Królowej Jadwigi (23. i 24. września), jeżeli przejazd w jedną i drugą stronę odbywać będą grupami, będą mogli korzystać ze zniżek kolejowych w ramach przepisów obowiązujących ($33^1/_3$% zniżki przy 8 osobach, 50% zniżki przy 50 osobach, 60% zniżki przy 200 osobach i $66^2/_3$% zniżki przy 250 osobach i wyżej.)

Pozatem Stowarzyszenia, Związki, Organizacje i t. p. instytucje charakteru społecznego mogą zamawiać „pociągi popularne“ do Częstochowy za opłatą zniżoną o 70% od taryfy normalnej, pod warunkiem uiszczenia ulgowych opłat przejazdowych conajmniej za 400 osób.

W celu uzyskania ulg kolejowych należy zwracać się bezpośrednio do tej Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych, w obrębie której leży stacja rozpoczęcia podróży.

(—) St. Rogalski
Naczelnik Wydziału.

7)

Z Bibljografji.

Na obchody ku czci odsieczy wiedeńskiej. Jesteśmy w przededniu wielkich uroczystości ku czci Jana III Sobieskiego i 250-rocznicy jego wiekopomnego zwycięstwa pod Wiedniem.

W związku z tem Sp. Akc. „Ostoja" w Poznaniu wydała dwie aktualne broszury:

Jedna z nich jest zbiorem materjałów na uroczystą wieczornicę p. t.: *Elbe:* **Przedmurze Chrześcijaństwa** (cena zł. 2) i zawiera cały szereg nowych nigdzie jeszcze dotychczas niedrukowanych utworów. I tak broszurka zawiera m. i.: *deklamacje solowe:* K. Kalinowskiego „Polska buława" i M. Sabatowicza: „Z Wawelu wież", — *deklamacje chórowe:* Jagienki z pod Lublina: „Jan Trzeci", H. Zbierzchowskiego: „W 250-letnią rocznicę" i M. Czeskiej-Mączyńskiej: „Pod jednym sztandarem", — *obrazki sceniczne:* E. Oleskiej: „Przed bohaterem" i M. Dynowskiej: „Święte ofiary", — *recytację* G. Morcinka: „Na królewskiej drodze".

Druga broszura jest jednoaktówką na role żeńskie i nosi tytuł: *Anna Fischerówna:* **Jak kto może** (cena zł. 0.50).

Akcja rozgrywa się współcześnie na wsi polskiej, wśród wiejskich dziewcząt, które przygotowują obchód ku czci Jana III. Trudności przy wystawieniu sztuczki niema żadnych, gdyż nie wymaga ona ani kostjumów, ani dekoracyj, może być odegrana pod gołem niebem.

Obie bzeszury polecamy uwadze organizatorów wspomnianych uroczystości oraz kierowników kółek amatorskich, którzy wobec braku odpowiednich materjałów, znajdują się często w kłopocie przy urządzaniu tego rodzaju obchodów.

Zamawiać należy w *Związkach Młodzieży Polskiej.* Skład główny: Sp. Akc. „Ostoja", Księgarnia i Drukarnia Poznań, ul. Pocztowa Nr. 15.

Pusillum — Zwięzłe Rozmyślania dla Kapłanów napisał *O. Atanazy Bierbaum.* Tłumaczenie z niemieckiego w 4 tomach, wielkości 12 X 17,3 cm: tom. I — od 1-szej niedzieli adwentu do Siedemdziesiątnicy — str. 216, tom II — od Siedemdziesiątnicy do 3-ciej niedzieli po Wielkanocy — str. 204, tom III — od 3-ciej niedziell po Wielkanocy do 12-tej niedzieli po świątkach — str. 296, tom IV — od 12-tej niedzieli po świątkach do 1-szej niedzieli adwentu — str. 264. Cena za komplet w oprawie płóciennej 20 zł.

Piękną całość dla siebie stanowią sobotnie rozmyślania, poświęcone Matce Boskiej, medytacje na oktawy ważniejszych uroczystości, a szczególnie Chrystusa-Króla.

„Niewątpliwie Spółka Wydawnicza K. Miarka oddała wielką usługę Duchowieństwu Polskiemu, przyswajając religijno-ascetycznej literaturze polskiej to tak piękne i tak dziwnie przejrzyste w swej treści dziełko.

To też najżywiej zalecę „Posillum" memu Duchowieństwu jako niezbędny i niezmiernie pożyteczny podręcznik do całorocznych rozmyślan dla obarczonego pracą i świadomego swych zadań kapłana.

Może mi nawet się uda przeprowadzić ryczałtowe nabycie „Pusillum" dla kapłanów mojej diecezji. Tę sprawę omówię na najbliższym zjeździe Księży Dziekanów. A tymczasem proszę o powiadomienie mnie, jakie są ceny wydawnictwa „Pusillum" w oprawie i bez niej i czy jakiego rabatu mogła by się spodziewać moja Kurja, gdyby odrazu sprowadziła 150-200 egzemplarzy.

„Szczęśc Boże!"

† Kazimierz Bukraba
Biskup Piński.

Ks. Walerjan Adamski. **Wychowanie państwowe.** Poznań, 1933 r. S.A. „Ostoja", Księgarnia i drukarnia. 8^{0}, str. 77. Cena brosz. 1,50.

Zagadnienie wychowania państwowego stało się w ostatnim czasie nadzwyczaj aktualnem. Powstała już na ten temat bogata literatura, wciąż jednak odczuwa się brak książki, któraby sięgała do gruntu zagadnienia i wyjaśniła podstawy wychowania państwowego w spsoób ścisły i naukowy.

Książką, która tym wymaganiom czyni zadość, jest właśnie wyżej wymieniona praca ks. Dr. W. Adamskiego, socjologa ze szkoły znanego w kraju i zagranicą prof. Dr. Florjana Znanieckiego.

W przedmowie zwraca autor uwagę na to, że ściśle biorąc są dwie podstawy zagadnienia wychowania państwowego. Jedna podstawa jest społeczna, a druga opiera się na poglądzie na świat. Autor ogranicza się wyłącznie do omówienia strony ściśle społecznej problemu,

wychodząc z założenia, że dopiero po wyjaśnieniu pojęć społecznych będzie można przystąpić do wyjaśnienia strony „światopoglądowej".

W pierwszym rozdziale daje książka Ks. Dr. Adamskiego obszerny rozbiór pojęcia wychowania. Cenne te uwagi wnoszą dużo nowych myśli.

Poglądy na wychowanie państwowe nie mogą być ścisłe i dokładne, jeżeli nie wyrobimy sobie należytego poglądu na państwo. To też w drugim rozdziale autor obszernie wyświetla istotę państwa jako grupy społecznej.

W trzecim rozdziale omawia autor podmioty wychowania państwowego. Są niemi z jednej strony instytucje państwowe, a z drugiej strony grupy społeczne, współpracujące z państwem.

W następnym rozdziale wyjaśnia autor, że przedmiotem wychowania są nietylko obywatele zwykli (dzieci, młodzież i dorośli) ale także wyżsi, średni i niżsi funkcjonarjusze państwowi.

W rozdziale V-VII omawia autor najważniejsze cechy charakterystyczne grupy religijnej, rodzinnej i narodowej, wskazując na rolę, którą one w stosunku do wychowania państwowego dotychczas spełniały i jeszcze spełniać mogą.

W łączności z tem w rozdziale VIII autor stwierdza, że wychowanie państwowe musi się opierać na szerszym fundamencie wychowania ogólnego. Podkreśla, że także państwo musi mieć pewne niezmienne ideały wychowawcze i że konieczne jest wytworzenie sobie idealnych typów funkcjonarjuszy i obywateli państwowych.

W zakończeniu znów wraca autor do myśli, naznaczonych w przedmowie, i wykazuje, że wychowanie państwowe musi być oparte ściśle o pewien czynnik światopoglądowy wzgl. religijny. Wreszcie autor jeszcze zwraca uwagę, jak wielka praca czeka nas, aby wychowanie państwowe systematycznie i metodycznie przeprowadzić w życie.

Podany jest obszerny spis literatury.

Zagadnienia w powyższej pracy poruszone, są trudne zwłaszcza dla tych, którzy są niedostatecznie zorjentowani w nowoczesnej socjologji. Niemniej autor starał się o to, aby przedstawić je jasno i zrozumiale.

K. Berkanówna. **Którędy pójdziesz?** Trzy Drogi życia. IV tom Bibljoteczki Społecznej.— 1,20 zł. i przesyłka 25 gr. — Sprzedaż u autorki: Poznań Matejki 53 konto PKO 202 494. — Do nabycia w księgarniach.

W trzecim tomiku Bibljoteczki Społecznej omawia Berkanówna sprawy społecznej akcji katolickiej, napomykając o potrzebie ludzi oddanych zupełnie pracy dla drugich. Otóż IV tom tegoż wydawnictwa zajmuje się w szczególności zagadnieniem t. zw. „powołań świeckich" dla naszej akcji społecznej.

Czy zamysły Berkanówny są trafne — okaże przyszłość. W każdym razie warto zastanowić się nad tą sprawą i nad skromnym przyczynkiem w tym kierunnku autorki, która z taką szczerością i odwagą dzieli się ze społeczeństwem ze swemi doświadczeniami i materjałami, mogącemi służyć do lepszego poznania i zrozumienia, a może i ukochania idei społeczników w wolnym stanie.

Książeczka podaje zresztą wskazówki dla wyboru wszystkich trzech stanów: małżeńskiego, duchownego, oraz omawianego stanu trzeciego dla akcji społecznej. Liczne adresy przydadzą się znakomicie naszym biurom Akcji Katolickiej.

Specjalny dział Drukarni i Księgarni Św. Wojciecha w Poznaniu wydał szczegółowy, bogato ilustrowany „Katalog Sprzętów Kościelnych i Dewocjonaljów".

Dużo jeszcze niestety zamówień i grosza polskiego płynie zagranicę, pozbawiając swoich pracy, zarobku, możności doskonalenia się w zawodzie i zdobywania dalszych rynków zbytu.

Z kas kościelnych naszych parafij jakoteż z kieszeni ofiarnych wiernych wydaje się na urządzenie i ozdobę kościołów, kaplic itp. olbrzymie kwoty, pożądanem jest, aby zostały zużyte prawdziwie pożytecznie i ku zadowoleniu zamawiających.

Drukarnia i Księgarnia Św. Wojciecha daje pełną rękojmię, że powierzone zlecenia zostaną wykonane sumiennie i solidnie.

Redaktor X. Michał Rutkowski. **Drukarnia Diecezjalna w Pińsku, ul. Kościuszki 46.**